

Kevät- ja kesäpihatyöt

1. Koulutuspäivä
VaraVerkko- hanke

Koulutuksen ohjelma

1. Video kevät- ja kesäpihatöistä

2. Miksi kasveja tulee hoitaa?

3. Pihan puiden ja pensaiden hoito

- Hedelmäpuut
- Marjapensaat
- Viheraidat

4. Hyötykasvien viljely

- Missä voin viljellä?
- Kasvimaan perustus
- Perunan istutus
- Taimien kasvatus ja istutus
- Siemenestä kasvatus

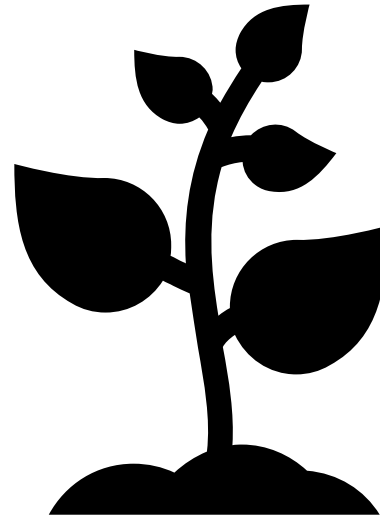
5. Pihan kauniiksi

- Kesäkukkien istutus
- Perennat

Piha- ja puutarhatyöt vuodenvierrossa

- Talvi
 - Suunnittelu
 - Taimikasvatus
- Kevät
 - Taimikasvatus
 - Pensaiden ja puiden leikkuu
 - Maanmuokkaus
 - Suorakylvö
 - Lannoitus
 - Kompostin hoitaminen

Piha- ja puutarhatyöt vuodenkierrossa

- Kesä
 - Maanmuokkaus
 - Suorakylvö
 - Taimien istutus
 - Kitkeminen
 - Kasteleminen
 - Lannoitus
 - Kompostin hoitaminen
- Syksy
 - Kompostin hoitaminen
 - Sadonkorjuu
 - Syyskylvöt- ja istutukset
 - Pihan laittaminen kuntoon talvea varten

Mitä kasvit
tarvitsevat
kasvamiseen ja
tuottaakseen satoa?

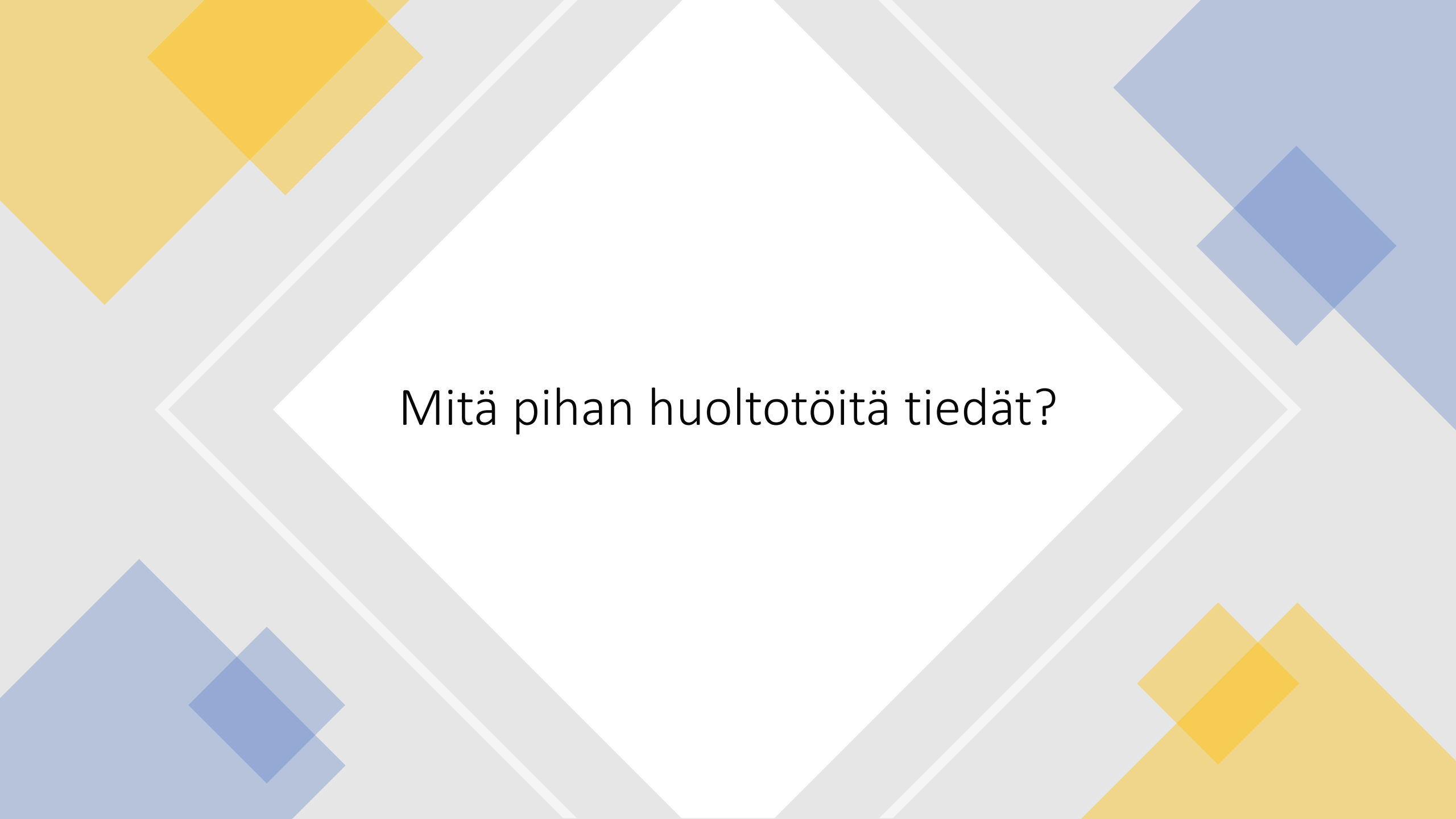
Vettä

Ravinteita, ravintorikkaan maaperän

Sopivan lämpötilan

Auringonvaloa

Hiilidioksidia ilmasta

Mitä pihan huoltotöitä tiedät?

Miksi kasveja
hoidetaan?

Pihakasvien hoito

- Kasvien kastelu on ehdottoman tärkeää, jotta kasvit kasvavat hyvinvoivina ja tuottavat satoa
- Kitkemistä täytyy tehdä ympäri kesän, jotta kasvit saavat valoa ja tilaa kasvaa
- Haravoinnin ansiosta piha pysyy siistinä
 - Keväällä haravoidaan lumen alta paljastuneet lehdet
 - Syksyllä haravoidaan isot ja märät lehdet
 - Haravoidut lehdet tulee laittaa kompostiin tai viedä kuljetuskeskukseen

Pihan puut ja
pensaat

Miksi kasveille tehdään hoitoleikkauksia?

- Kasvit säilyvät näin terveinä ja hyvä kuntoisina
- Ennalta ehkäistään rakenteellisia heikkouksia, suojellaan kasvia kasvitaudeilta
- Lisätään kukkien, lehtien ja versojen määrää
- Parannetaan satoa
- Voidaan muokata kasvin ulkonäköä ja kokoa mieluisaksi

Hedelmäpuiden huoltoleikkaukset

- Oikea leikkausaika on keväällä, maalis-huhtikuussa.
- Hedelmäpuita voi myös leikata keskikesällä, kesäkuusta heinäkuuhun.
- Omenapuun leikkaus:
 - Poista vaurioituneet ja kuolleet oksat
 - Myös sisään- ja ylöspäin kääntyvät oksat tulee poistaa.
 - Oksat leikataan oksankauluksen kohdalta.
 - Oksia voi leikata maksimissaan 1/3 oksista.
- Muista käyttää suojarahasteita!
- Tutustu aina työvälineiden turvallisuusohjeisiin ennen käyttöä!

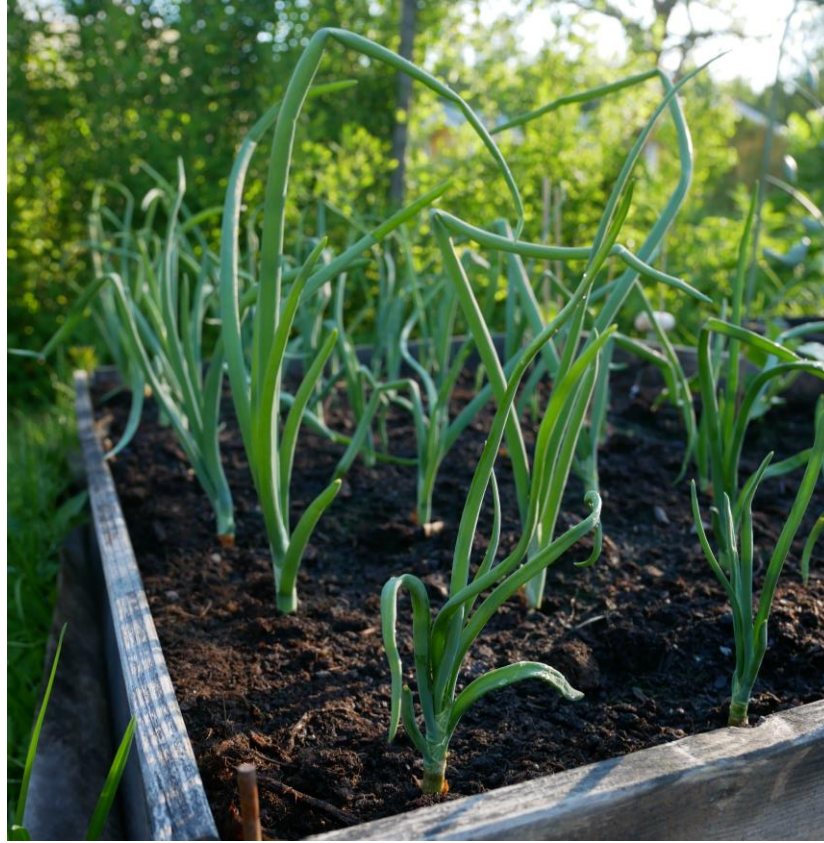
Viheraitojen hoitoleikkaukset

- Keväällä leikataan kuusiaidat
- Loppukesällä leikataan lehtiaidat
- Huoltoleikkausten tarkoituksena on saada pensas kasvamaan tuuheaksi sekä huoltoleikkauksen avulla voi muotoilla pensasaitaa

Marjapensaiden huoltoleikkaukset

- Marjapensaat tulee leikata varhain alkukevästä tai syksyllä satokauden päätyttyä.
- Pensaista leikataan pois vaurioituneet ja maanmyöteisesti kasvavat oksat.
 - Tarvittaessa harvennetaan myös uusia versoja.
- Vaurioituneiden oksien poistaminen parantaa pensaan ilmavuutta, sisäosat saavat paremmin valoa ja uudet oksat saavat lisää kasvutilaa

Hyötykasvien viljely

- Hyötykasveja voi viljellä kasvimaalla, viljelylaatikoissa, tai ruukuissa.
- Kasvien viljely onnistuu ulkona pihalla, terassilla, parvekkeella tai kasvihuoneessa.

Kasvimaan perustaminen

- Ennen kasvimaan perustamista on hyvä suunnitella etukäteen mitä kylvetään mihinkin. Se nopeuttaa työtäsi pihalla.
- Kasvit tarvitsevat ravintorikkaan maan kasvaakseen.
 - Käännä kasvimaan hyvin ja poista ylimääräiset rikkaruohot ja juurakot.
 - Lisää tarvittaessa uutta multaa tai muita lannoitteita sekaan esimerkiksi kompostia tai palanutta hevosen lantaa
 - Jos viljelet laatikoissa tai ruukuissa, niihin voi laittaa mustaa multaa, joka on yleensä hyvin ravinteikasta, eikä multaa tarvitse keväällä erikseen lannoittaa. Kasveja kuitenkin on hyvä lannoittaa kesän aikana.
- Kasvien kasvatus ei ole kuitenkaan vakavaa, voit rohkeasti kokeilla kaikkea uutta ja tekemällä oppii!

Perunan istutus

- Peruna istutetaan yleisimmin kasvimaalle, mutta perunaa voi viljellä myös kasvilaatikossa tai ämpärissä.
 - Varmista kuitenkin, että perunoille on hyvin tilaa kasvaa alaspäin.
- Peruna on kiitollinen kasvi kasvattaa, koska se ei tarvitse kummoistakaan maata kasvaakseen.
- Perunat kasvatetaan siemenperunoista.
 - Perunat idätetään. Voit siis ostaa perunoita kaupasta ja idättää niitä tai ostaa valmiita ituperunoita.
 - Kun idut ovat kasvaneet yli sentin pituisiksi, ne voidaan laittaa maahan.

- Tee vaot maahan ja kylvä perunat idut ylöspäin.
- Peitä perunat mullalla ja kastele maa hyvin.
- Voit peittää maan tarvittaessa harsolla, mutta ota se pois, kun perunat itävät.
- Multaa perunat pari kertaa kesän aikana.
- Perunaa ei kannata kasvattaa samalla kohdalla usean vuoden ajan, jotta siihen ei iske perunarutto. Kasvupaikkaa kannattaa siis vaihdella.

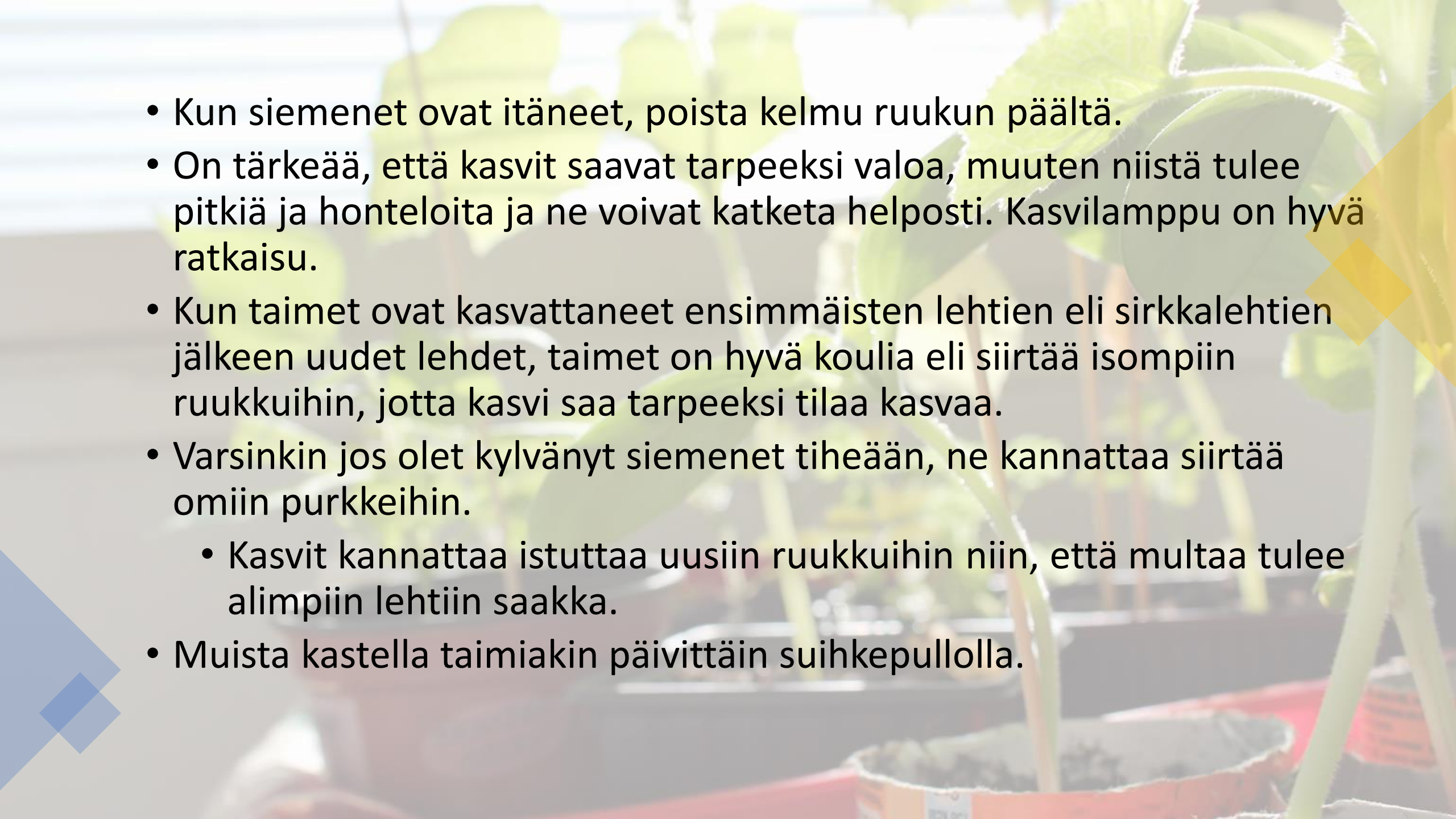
Taimien istutus

- Voit kasvattaa eri taimia talvella ja keväällä ja istuttaa ne ulos säiden lämmettyä.
- Voit myös ostaa keväällä puutarhakaupasta valmiita taimia.
- Esimerkiksi chilit, paprikat, tomaatit, melonit ja sellerit tarvitsevat esikasvatuksen.
 - Kauppoihin ilmestyy siemenpusseja jo joulun jälkeen sekä netistä voi tilata siemeniä ympärivuoden.
- Tutustu siemenien kylvöaikoihin

- Esikasvattaessa kasveja, kylvä siemenet pieniin kylvöruukkuihin, joissa on taimimultaa. Kukkamulta on liian vahvaa siemenille.
 - Myös vessapaperirullien hylsyjä ja jogurttipurkkeja tai muita muoviastioita voi käyttää istutusruukkuina.
- Peitä kylvökset kelmulla, jotta ruukkuihin saadaan kasvihuoneen tapainen ilmasto.
 - Muista suihkutella kylvöksiä suihkepullolla päivittäin, jotta multa ei pääse kuivumaan liikaa.
- Lämmin ja valoisa paikka on hyvä paikka ruukuille.

Tiesitkö, että tomaatin taimia voi istuttaa laittamalla tomaatin viipaleita multaan ja peittämällä ne.

-
- The background of the slide features a soft-focus photograph of several green plants growing in pots. The plants have large, rounded leaves. Overlaid on the right side of the image is a large, semi-transparent yellow diamond shape. On the left side, there is a blue geometric design consisting of overlapping squares and rectangles. The text is presented as a bulleted list in a black, sans-serif font.
- Kun siemenet ovat itäneet, poista keltu ruukun päältä.
 - On tärkeää, että kasvit saavat tarpeeksi valoa, muuten niistä tulee pitkiä ja honteloita ja ne voivat katketa helposti. Kasvilamppu on hyvä ratkaisu.
 - Kun taimet ovat kasvattaneet ensimmäisten lehtien eli sirkkalehtien jälkeen uudet lehdet, taimet on hyvä koulia eli siirtää isompiin ruukkuihin, jotta kasvi saa tarpeeksi tilaa kasvaa.
 - Varsinkin jos olet kylvänyt siemenet tiheään, ne kannattaa siirtää omiin purkkeihin.
 - Kasvit kannattaa istuttaa uusiin ruukkuihin niin, että multa tulee alimpiin lehtiin saakka.
 - Muista kastella taimiakin päivittäin suihkepullolla.

Taimien istutus ulos

- Kun säät ja maa on lämmennyt eli toukokuun ja kesäkuun alussa, voi taimet istuttaa ulos.
 - Ennen vanhaa sääntönä on ollut istuttaa kasvit ulos 10.6. tai sen jälkeen, jolloin on katsottu ettei yöhalloja enää tule.
 - Nykyään kasveja voi, kesästä riippuen, istuttaa ulos jo aiemmin. Kannattaa kuitenkin seurata säätiedostusta ja hallanvaaraa.
- Tutustu myös kasvien hoitoon. Esimerkiksi kurpitsat tarvitsevat hyvin lannoitetun maan ja niille kannattaakin lisätä kompostia tai palanutta hevosen lantaa.
 - Perinteinen puutarhan musta multa antaa myös hyvät lähtökohdat kasveille ja kesän aikana kasveja voi lannoittaa kasviravinteella.

Siementen kylväminen suoraan ulos

- Useita kasveja voi kasvattaa ulkona suoraan siemenestä
 - Esimerkiksi porkkana, punajuuri, retiisi ja salaatti.
- Siemeniä voi kylvää kasvimaalle, viljelylaatikoihin ja ruukkuihin.
- Jos kylvät siemeniä laatikkoon tai ruukkuun, selvitä paljonko kasvi tarvitsee tilaa.
 - Esimerkiksi porkkana tarvitsee syvän mullan, koska se kasvaa alaspäin.
 - Salaattia ja yrttejä taas voi kasvattaa melko pienessäkin ruukussa.
- Joitakin siemeniä kannattaa liottaa useamman tunnin ennen kylvöä, jotta siemenet pehmenevät ja itävät paremmin. Tällaisia ovat esimerkiksi herneet, pavut ja punajuuret.
- Muista tutustua siemenpussien kylvö-ohjeisiin. Eri siemenillä on eri kylvövälit.

- Ennen kylvämistä, tee kylvövako multa ja kastele se.
- Kylvä siemenet ohjeen mukaan. Peitä maa ja kastele se.
- Siementen päälle kannattaa laittaa harsoa, jotta sääolot eivät vaikuta itämiseen, eivätkä linnut käy syömässä siemeniä.
- Kun siemenet ovat itäneet ja kasvit ovat päässeet kasvamaan rauhassa, voi harson ottaa pois.
 - Harso suojaa myös kasveja kylmältä, kuumalta, auringon polttelelta, tuholaishyönteisiltä ja eläimiltä.
 - Esimerkiksi kaalien päällä kannattaa pitää harsoa heinäkuulle saakka, koska kirpat ja kaalikoit löytävät helposti kaalien luokse ja syövät ne.
 - Joitakin kasveja voi istuttaa kaalien viereen hämäyttämään hyönteisiä. Esimerkiksi samettikukat ovat hyviä tuholaiden karkottajia.

Kasvihuoneessa viljely

- Kasvihuoneessa viljely mahdollistaa sellaisten kasvien viljelyn, joka ei muuten onnistuisi Suomessa ulkona
- Kasvihuone suojaa myös keväällä ja syksyllä kasveja kylmiltä öiltä sekä pitkin kesää sateelta, kylmältä ja tuulelta.
- Esimerkiksi viinirypäleet, melonit, tomaatit, kasvihuonekurkut, paprikat ja chilit tarvitsevat usein kasvihuoneen tuottaakseen satoa.
- Kesällä kasvihuoneen lämpötila voi nousta kovin korkealle, joten kasvihuonetta on tuuletettava. Kasvihuoneeseen voi myös virittää verhoja varjostamaan auringonpaahdetta.

Piha kauniiksi

Yksivuotisten
kesäkukkien istutus

Monivuotiset kukat
eli perennat

Yksivuotisten kesäkukkien istutus

- Kesäkukkia saa keväisin ja kesäisin puutarhakaupoista ja taimitarhoista paljon erilaisia.
 - Kun ostat kesäkukkia, valitse terveimmän näköiset yksilöt!
- Voit myös esikasvattaa kesäkukkia keväällä.
- Kesäkukkia voi istuttaa ruukkuihin ulos, terassille tai parvekkeelle. Niitä voi myös kasvattaa kasvulavoissa tai avomaassakin.
- Ruukuissa on hyvä olla reiät, jotta ylimääräinen vesi pääsee pois, eikä kukka huku. Jos sinulla ei ole ruukuissa reikiä, voit myös laittaa kiviä ja soraa ruukun pohjalle ja lisätä niiden päälle multaa.

- Kun istutat kesäkukkia esimerkiksi ruukkuihin, laita multaa ensin ruukku puolilleen.
 - Mullaksi sopii hyvin kesäkukkamulta tai musta multa.
- Sen jälkeen laita lannoitetta multan, esimerkiksi kanankakkaa ja sekoita se mullan kanssa.
 - Lisää vielä multaa.
- Tee multan kolot, jotka ovat hieman isommat kuin kesäkukan multapaakku ja kastele kolo hieman vedellä.
- Irrota varovaisesti kesäkukat muoviruukuista, ja istuta multan.
- Kastele kukat vielä hyvin.
- Kesäkukkia voi lannoittaa kesän aikana esimerkiksi kesäkukille tarkoitetulla kastelulannoitteella.
 - Lannoitetta sekoitetaan ohjeen mukaan veteen ja kastellaan.

Monivuotiset kukat eli perennat

- Perennat ovat monivuotisia koristekasveja
- Syksyllä kasvit lakastuvat ja keväällä ne alkavat kasvaa juuriston silmuista
- Perennat sopivat yksivuotisten kesäkukkien kaveriksi ja niistä saa näyttäviä kukkapenkkejä
- Perennoita voi ostaa puutarhamyymälöistä ja taimitarhoista
- Perennat voi istuttaa puutarhamultaan, johon on lisätty hiukan kalkkia
 - Niitä voidaan lannoittaa keskikesällä esimerkiksi puutarhalannoitteella tai kastelulannoitteella
 - Muista kastella vasta istutettuja perennoja

Tehtävä

- Pohdi kotona mikä kevät- tai kesäpihatyö sinua kiinnostaa?
 - Onko sinulla jotain erityisosaamista johonkin piha- tai puutarhatyöhön tai oletko tehnyt jotain pihatyötä aiemmin?
- Laadi suunnitelma pihatöiden toteuttamisesta ja pohdi missä vaiheessa kevättä tai kesää toteutat pihatyön
 - Mitä toimenpiteitä tai työvälineitä se vaatii?
 - Kuvaa, piirrä tai kirjoita suunnitelmasi.

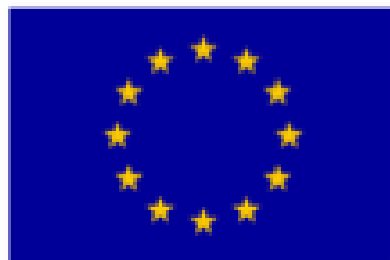
Palaute

- Kahoo!- sovelluksen avulla

44 Pielavesi Maaninka Siilinjärvi Iisalmi Kiuruvesi

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan unioni

Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa

EU:lta
2014–2020